

Alver kommune

Sendes kun per e-post: tone.furustol@alver.kommune.no

Bergen den 27. oktober 2021

**DEPONERTE MASSER PÅ GNR. 304. BNR. 1 OG 25 I ALVER KOMMUNE – UTFYLLENDE
KLAGE OVER VEDTAK I SAKNR: 906/21 AV 4. SEPTEMBER 2021**

1 Innledning

Det vises til formell klage over ovennevnte vedtak (**Vedtaket**) inngitt per e-post fra undertegnede den 24. september 2021. På dette tidspunktet hadde eier av de involverte eiendommene, vår klient Hui Gruppen AS (**Grunneier**), fremdeles ikke mottatt sakens dokumenter. Som det fremgår av samme e-post, var man heller ikke kjent med at en slik sak var behandlet av Alver kommune.

Sakens dokumenter er i etterkant mottatt og gjennomgått. Disse foranlediger en mer utfyllende begrunnelse for klagen. Vi presiserer samtidig at Grunneier og Alver kommune som forurensningsmyndighet nok har en sammenfallende interesse av at forholdene rundt det ulovlige avfallsdeponiet avklares og ryddes opp i én gang for alle. Formålet med klagen er således ikke å forhindre eller forsinke denne prosessen, men å sikre at alle forhold er tilstrekkelig vurdert og hensyntatt når den gjennomføres.

Det bemerkes for øvrig at vi i en e-postmelding den 7. oktober 2021 etterlyste en bekreftelse på at klagen var mottatt, hvorpå dette senere samme dag ble bekreftet i en melding fra Alver kommune via Altinn. Vi har ikke ment at denne bekreftelsen var uklar, slik det fremgår av brev fra Alver kommune av 19. oktober 2021. Vi antar at misforståelsen kan skyldes at de to meldingene har samme dato.

2 Sakens bakgrunn

Grunneier overtok de involverte eiendommene fra Vestland fylkeskommune i oktober 2020. På dette tidspunktet var Grunneier nylig blitt kjent med at det fantes en form for deponi i skogen ved golfbanen, og man ble bekymret for hva dette kunne inneholde. Man observerte også at de deponerte massene lå på både bnr. 25 og bnr. 1. På sistnevnte eiendom eksisterer det ikke noe leieforhold med Stiftelsen Meland Golf og Naturpark (**Stiftelsen**) eller Meland Golfklubb (**Klubben**). Dette er ikke omtvistet.

Grunneier opplevde at man i liten grad fikk konkrete svar på spørsmål om hvilket formål deponiet hadde, og hvordan dette var kommet i stand. Tidligere eier Vestland fylkeskommune hadde heller ingen kjennskap til et slikt deponi. Det ble gjort undersøkelser i fylkeskommunens arkiver, uten

at man fant spor av opplysninger om et slikt deponi. Man var også i kontakt med tidligere personale hos fylkeskommunen med ansvar for leieforholdet, og heller ikke disse var kjent med noe deponi. Man opplevde at representanter for Stiftelsen/Klubben også overfor fylkeskommunen vegret seg for å gi nærmere informasjon om deponiet. Til dels ble det også gitt villedende og positivt uriktig informasjon, ifølge de referater vi har fått fra dialogen.

I samme tidsrom ble man kjent med vedtaket fra daværende Meland kommune fra 2005 (**2005-vedtaket**) hvor det tilsynelatende er gitt tillatelse til deponering av inntil 6000 m² med jordmasser på bnr. 25. I saksdokumentene fra den gang, er daværende grunneier Hordaland fylkeskommune ikke nevnt, og som det framgår ovenfor har man heller ikke funnet informasjon om deponiet internt hos fylkeskommunen. Det fremstår underlig at et slikt vedtak kunne fattes uten at grunneier verken var varslet eller involvert, verken av kommunen eller leietaker. Henvendelser om saken til Alver kommune høsten 2020 resulterte heller ikke i noen forklaring på dette.

Ovennevnte - og at det med øyesyn kunne konstateres at i hvert fall deler av deponiet var fylt med langt fra "rene masser" - ble starten på en etter hvert omfattende advokatkorrespondanse mellom Grunneier og Stiftelsen gjennom 2020 og 2021. Man opplevde det fremdeles som utfordrende å komme til bunns i historikken. Til sist valgte Grunneier selv å besørge den miljørapport fra Norconsult (**Norconsult-rapporten**) som inngår i saken. Stiftelsen har deretter erkjent ansvar overfor Grunneier og akseptert å fjerne massene.

Ovennevnte er bakteppet for tiltaksplanen som er innsendt fra Rambøll på oppdrag for Stiftelsen.

3 Manglende varsel til Grunneier og derav også mangelfull opplysning av saken

I henhold til fvl. § 16 skal sakens parter varsles og gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Vi noterer oss at Alver kommune ikke har vurdert Grunneier som part i så henseende, jf. brev fra Alver kommune av 19. oktober 2021. Etter vår vurdering tilsier mye at Grunneier inkluderes i partsbegrepet i fvl. § 2 e) i en sak som denne, om fjerning av forurensede masser fra Grunneiers eiendom. Det fastholdes at dette innbar en saksbehandlingsfeil. Likevel anses dette spørsmålet mer underordnet, idet det anføres at Grunneier uavhengig av partsstatus burde vært varslet og gitt anledning til å uttale seg som ledd i sakens opplysning. Det anføres at saken, som konsekvens av at Grunneier ikke har fått anledning til å bidra, ikke er blitt forsvarlig opplyst før Vedtaket ble truffet, jf. fvl. § 17. De forhold som Grunneier i så fall ville ha påpekt, og som dermed ikke blir vurdert av Alver kommune før nå i klageomgangen, skal redegjøres nærmere for i det videre.

4 Det er kun gjort innledende undersøkelser av massenes innhold

I forordet til Norconsult-rapporten (som Grunneier altså fikk innhentet) er denne omtalt som en *innledende miljøteknisk undersøkelse*, jf. første avsnitt under overskriften "Sammendrag". I påfølgende avsnitt følger at "[d]et er utført innledende kartlegging av grunnen i totalt 9 punkter". Det følger videre i rapportens punkt 3.1 at:

"Antall prøvepunkter er mindre enn det som fremgår av veileder TA-2553 /6/ for et areal på ca. 5 000 m². Målet for den innledende undersøkelsen er å konstatere om det er sannsynlig at tilførte masser er forurenset, og prøveomfanget anses som tilstrekkelig for å gi en oversikt over den generelle tilstanden i massene."

Basert på dette har Grunneier lagt til grunn at det ville måtte gjøres ytterligere grunnundersøkelser som ledd i utarbeidelsen av en plan for oppryddingen. Avstanden mellom de ni foreløpige prøvepunktene er relativt stor, jf. flyfoto (hentet fra Norconsult-rapporten) på tiltaksplanens side 8 hvor disse er avmerket. På arealet hvor det er deponert masser med sprengstein, er det dessuten ikke foretatt noen undersøkelser overhodet. Som **bilag 1** følger satellittbilder fra tidsrommet 2000-2019 som tilsier at det først er blitt tilført løsmasser på dette arealet – eller i hvert fall deler av det. Forutsetningsvis ligger disse massene i dag skjult under steinmassene, og er ikke undersøkt, så langt Grunneier kjenner til.

I tiltaksplanens punkt 4.1 heter at det at masser tilført jorddeponiet *etter* de såkalte Framo-massene fra 2005 også "har sin opprinnelse fra bnr. 25" (hvor altså både deponiet og golfbanen ligger). Etter hva Grunneier erfarer, medfører ikke dette riktighet. Etter at deponiet ble kjent, gjennomførte forrige grunneier Vestland fylkeskommune som nevnt visse undersøkelser. I en mail fra fylkeskommunen v/Guro Klyve av 12. oktober 2020 mottok vi følgende oppsummering fra en samtale med en lokal entreprenør Yngve Dale:

"Yngve Dale opplyser at det har vært dumpet masser i det aktuelle området i mange år, og at han antar at det dreier seg om en periode på minst 15-20 år. Dette er noe golfklubben skal ha kjent til. Masser som inneholder asfalt stammer mest sannsynlig fra kommunens arbeid med å legge ned vannledning og fiber langs Beitingsvegen i 2016. Noe av steinmassene har golfklubben hentet derfra til eget bruk, bla. ble disse brukt ved planeringen av et område da de etablerte en golfsimulator for noen år siden. Videre viser Yngve Dale til at det som er av stålskrap og skytematter (dekk) tilhører ham, og har en økonomisk verdi, og at han har en avtale med golfklubben om mellomlagring. Disse gjenstandene vil bli fjernet av ham.

I tidsperioden fra kjøpekontrakten mellom fylkeskommunen og Hui ble signert og til nå, har han tømt ca 60 billass. Dette skjedde i mars/april 2020 og etter avtale med golfklubben. Disse billassene har bestått av ren jord, uten noen form for forurensning, og stammer fra arbeid med å grave ut en ny hyttetomt."

Ut fra den praksisen som beskrives ovenfor, må det etter Grunneiers syn tas høyde fra at masser gjennom en årrekke har blitt tilført fra diverse kilder som vanskelig lar seg kartlegge nå i ettertid. Beitingsvegen ligger i hvert fall ikke på bnr. 25. På bnr. 1 er det også funnet diverse avfall som åpenbart stammer fra Golfklubben selv, herunder golfballer, en type netting som benyttes på banen og rester av en mini-traktor nede i massene, jf. Norconsult-rapporten side 28. Man antar at det er oppå disse massene det skal ha blitt tømt ca. 60 billass med angivelig ren jord etter at Grunneier signerte sin kjøpekontrakt. Dette vitner om en praksis som for Grunneier er lite tillitsvekkende.

Det fremgår ikke hvorvidt kommunen har vurdert Norconsult-rapporten alene som tilstrekkelig detaljert for utarbeidelsen av en tiltaksplan for massene. Kommunen har også hjemmel i forurensingsloven til å pålegge ytterligere undersøkelser når forurensning først er konstatert gjennom en slik innledende undersøkelse. Slik Grunneier ser det, bør dette vurderes både for å sikre en forsvarlig håndtering av massene når de fjernes, og for å sikre visshet for ettertiden om at oppryddingen har vært fullstendig. Dette siste skal utdypes i punkt 5 nedenfor.

5 Tiltaksplanen, og dermed vedtaket, er ikke tilstrekkelig klart mht. omfang

På bnr. 1 oppfatter vi at samtlige tilkjørte masser skal fjernes, og i så fall oppstår det ikke uklarhet omkring omfanget av arbeidene (men eventuelt mangelfull vurdering av hvordan massene skal håndteres, dersom disse ikke er tilstrekkelig kartlagt, jf. punkt 4 ovenfor). Om bnr. 25 heter det derimot i tiltaksplanens punkt 8 at "[m]asser med påvist forurensning tilsvarende tilstandsklasse 2 bør fjernes i sin helhet". For det første gjør ordbruken "bør" det noe uavklart om fjerning disse massene faktisk vil bli utført som del av tiltaksplanen. Dernest er det uklart hvor stor radius rundt det aktuelle prøvepunktet (benevnt MG1 i figur 5) man har til hensikt å fjerne massene. Punktet ligger nokså langt unna prøvepunktene MG2, MG3, MG4, hvor det er konkludert med tilstandsklasse 1. På hvilket punkt (ved hvilken radius) massene går over fra tiltaksklasse 2 til tiltaksklasse 1, er ikke kjent. Punkt MG2 ligger dessuten tett på området hvor det tilsynelatende er fylt steinmasser på toppen av opprinnelig fylte løsmasser, jf. satellittbildene (**bilag 1**), og hvor det, så langt Grunneier vet, ikke er gjort noen undersøkelser så langt, jf. ovenfor.

På tiltaksplanens side 15 er det inntatt et kart hvor massene er merket med fargekoder "med antatt utstrekning". Det gis imidlertid ingen forklaring på hvordan man har kommet frem til disse antakelsene - herunder hvordan de antatte løsmassene *under* steinmassene er vurdert som "meget god" når de antakelig ikke er blitt undersøkt overhodet.

Herværende problemstilling og punkt 4 ovenfor er langt på vei to sider av samme sak. Når tiltaksplanen er basert på en innledende og mer "grovmasket" grunnundersøkelse, med et begrenset antall prøvepunkt, må det etter Grunneiers syn vurderes om denne alene gir tilstrekkelig trygghet for at oppryddingen blir fullstendig.

6 2005-vedtaket og forurensingsloven § 32 som premisser for tiltaksplanen - er ikke vurdert i Vedtaket

I tiltaksplanens punkt 7 fremgår at "[d]et tas forbehold om at [2005-vedtaket] fortsatt er gyldig." Dette, samt at massene også må håndteres i henhold til forurensingsloven § 32, fremgår som premisser flere steder, jf. herunder i punkt 8 om at "[r]ene jord- og steinmasser tilført [bnr. 1] kan leveres til godkjent masseuttak eller tilføres jordtipp hvis dette er iht. vedtak [altså 2005-vedtaket] og iht. §32 «Håndtering av næringsavfall» i Forurensingsloven. Også i tabell inntatt under punkt 10.4 fremgår mellomagring i jordtipp "iht. vedtak (15.3.2005)" som premiss, og under tabellen følger en anbefaling om at "egnede rene masser i størst mulig grad mellomagres i jordtipp for nyttiggjøring som fyllmasser iht. vedtak (15.3.2005) eller etter avtale med Alver kommune".

Så langt vi kan se, er det ikke nærmere vurdert i Vedtaket hvorvidt disse forutsetningene - som Rambøll altså har tatt forbehold om - er til stede. Forutsetningene reiser etter Grunneiers syn to hovedproblemstillinger som må vurderes i relasjon til en tiltaksplan.

- A. **Er de opprinnelige massene, som skal bli liggende igjen iht. tiltaksplanen, lovlig anlagt iht. 2005-vedtaket og forurensingsloven § 32?** Tiltaksplanen bygger på at de såkalte "Framo-massene" fra anslagsvis 2005 er lovlig deponert og skal bli liggende igjen i deponiet. At daværende grunneier tilsynelatende - og uvisst av hvilken årsak - verken ble involvert eller varslet om at arealet ble omsøkt som deponi, reiser i seg selv et gyldighetsspørsmål. Forutsatt at disse massene er rene, har Grunneier likevel ingen

intensjon per i dag om å kreve dem fjernet av SMGN. Man ønsker derimot heller ikke å sitte igjen med et potensielt offentligrettslig ansvar i ettertid, og man vil derfor forsikre seg om at de *for øvrig* anses legale. Man vil i denne forbindelse påpeke følgende for nærmere vurdering av Alver kommune:

- i. I søknaden som ligger til grunn for 2005-vedtaket er det argumentert med et angivelig behov for jordmasser i forbindelse med driften av golfbanen. Dette tilsier at deponiet skulle være midlertidig. Også i selve 2005-vedtaket er behovet for masser på banen vektlagt. De vedlagte satellittbilder (**bilag 1**) tilsier derimot at massene som ble dumpet i 2005 har vært tilnærmet urørt siden den gang. Det er i ettertid primært tilkjørt en haug med sprengstein, samt de åpenbart urene massene som nå uansett skal fjernes (men som SMGN i forutgående korrespondanse med Grunneier også har hevdet at ble deponert for å brukes på golfbanen).

Slik Grunneier ser det, må Alver kommune, før en tiltaksplan kan godkjennes, ta stilling til hvorvidt 2005-vedtaket faktisk gir grunnlag for å ha disse jordmassene liggende permanent, idet historikken frem til nå tilsier at dette vil bli tilfellet, med mindre Grunneier senere skulle kreve dem fjernet. Det må videre tas stilling til om 2005-vedtaket også gir grunnlag for midlertidig eller permanent deponering av *sprengstein*, som ikke er nevnt i verken søknaden eller vedtaket fra den gang.

Det er videre slik at 2005-vedtaket er et vedtak etter plan- og bygningsloven, og ikke etter forurensingsloven, slik Alver kommune også har påpekt i sitt brev av 19. oktober 2021. Det vites derfor ikke hvorvidt forholdet til forurensingsloven § 32 ble vurdert den gang (bestemmelsen omtalte frem til 2016 "produksjonsavfall" i stedet for nåværende ordlyd "næringsavfall" men etter hva vi har kunnet bringe på det rene innebar ikke dette noen realitetsendring). Forutsetningen for gjenvinning i forurensingsloven § 32 om å erstatte materialer "som ellers ville blitt brukt" synes ikke oppfylt når massene primært er blitt liggende permanent gjennom ca. 16 år. Det heter i tiltaksplanens punkt 4.1 at deler av jordmassene skal ha blitt benyttet til å "utvikle og vedlikeholde golfbanen" med referanse til to ulike steder avmerket på et kart. Grunneier har tidligere oppfordret Stiftelsen til å redegjøre konkret for hvor på banen slike jordmasser er blitt brukt, uten at dette er blitt besvart. Uansett viser satellittbildene at dette i så fall kun gjelder en ubetydelig del av massene. At det i tiltaksplanen nevnes nye planer på golfbanen, hvor man *nå* tenker å bruke deler av massene, synes for Grunneier foranlediget av at lovligheten nå er blitt et tema, snarere enn at massene ble tilkjørt for å dekke et slikt behov *den gang*. Det vises om dette skillet også til Miljødirektoratets faktaark M-1243 hvor momenter for vurderingen av om masser erstatter "materialer som ellers ville blitt brukt" er drøftet nærmere (se også utdrag fra dokumentet under punkt B ii. nedenfor). I M-1243 er for øvrig også sprengstein omtalt særskilt.

- ii. Som **bilag 2** følger e-post fra Marianne Aadland Sandvik hos Alver kommune av 22. oktober 2020. Det fremgår her at det heller ikke ble sendt inn erklæring om ansvarsrett for utførelsen iht. 2005-vedtaket. Før vedtakelsen av en tiltaksplan som

legger 2005-vedtaketets gyldighet til grunn som et premiss, bør det også stadfestes at denne mangelen ikke vil få betydning for lovligheten av tiltaket.

B. **Kan det lovlig tilføres nye masser i dag?** Som nevnt bygger tiltaksplanen på at også nye jordmasser skal tilføres jordtippen fra 2005, som alternativ til at sorterte masser leveres til godkjent mottak. Privatrettslig vil Grunneier - til Alver kommunes orientering - motsette seg at det på denne måten tilføres ytterligere masser på eiendommen som ikke har noen funksjon for driften av golfbanen. Dernest anfører man at det heller ikke vil være offentligrettslig adgang til dette i dag, selv om Alver kommune eventuelt skulle komme til at 2005-vedtaket helt eller delvis er dekkende for massene som ligger der *fra før*. Dette av følgende grunner:

- i. For det første tilsier historikken at tillatelsen etter 2005-vedtaket i dag uansett er bortfalt etter § 96 i den daværende plan- og bygningsloven av 1985, hvorefter tillatelse til tiltak bortfaller dersom tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år. De vedlagte satellittbilder tilsier at de omsøkte jordmassene - de antatte Framo-massene - i realiteten var ferdig tippet i 2006. Gjennom årene fremkommer disse massene stadig mer overgrodd og bildene tilsier ikke at man har tilført nye jordmasser etter dette. Som jordtipp synes området i 2005-vedtaket altså for lengst å ha opphørt sin funksjon, selv om det i årene etter, og da især på bildene fom. 2018 er blitt tilført diverse *andre* masser, herunder sprengstein og masser i tilstandsklasse 2 som skal fjernes iht. tiltaksplanen.
- ii. For det andre forutsetter man at tilførselen av nye masser også skal vurderes etter forurensningsloven § 32 og vilkåret om at massene erstatter materialer "som ellers ville blitt brukt", jf. ovenfor. Dersom masser deponeres på et areal hvor det ikke er et reelt behov for massene, vil disponeringen være i strid med forurensningsloven, selv om massene er rene. Tiltaksplanen punkt 4.1 nevner to "planlagte utfyllinger" uten at det angis hvor stort massebehov disse vil medføre. Det ligger allerede flere tusen kubikk med ubrukte og overgrodde jordmasser i deponiet fra 2005. Grunneier finner det usannsynlig at det foreligger konkrete planer som tilsier et behov for *enda* mere jordmasser. Det vises igjen til drøftelsen i faktaark M-1243 hvorfra siteres:

"For å avgjøre om bruk av jord- og steinmasser som fyllmasser erstatter bruk av andre materialer, er det relevant å se hen til om:

- i. tiltaket er planlagt gjennomført uavhengig av tilgangen på overskuddsmasser,
- ii. mengden av overskuddsmasser står i forhold til behovet, og
- iii. overskuddsmassene har egenskaper som gjør dem egnet til formålet"

Med mindre det for Alver kommune er dokumentert det foreligger slike konkrete planer, som heller ikke er foranlediget av masseoverskuddet i seg selv, og med et behov som overstiger de flere tusen kubikk med jordmasser som allerede ligger i

deponiet fra 2005, kan det ikke gis tillatelse til ytterligere fylling iht. vilkårene i forurensingsloven § 32, slik Grunneier ser det. Det fremkommer heller ikke av Vedtaket hvorvidt dette spørsmålet er blitt vurdert.

6 Avsluttende merknader

Grunneier noterer seg at saken er oversendt til plan- og bygningsetaten for vurdering av hvorvidt saneringen av deponiet vil innebære søknadsplikt også etter plan- og bygningsloven. Vi legger til grunn at de spørsmål som er reist omkring 2005-vedtaket vil kunne vurderes samtidig.

Som nevnt innledningsvis, og som skulle fremgå tydelig ovenfor, inngis ikke klagen for at Grunneier vil motsette seg at det gjennomføres en tiltaksplan for opprydding i deponiet. Snarere tvert om. Man ønsker derimot å sikre en grundig prosess som for ettertiden gir visshet om at deponiet er brakt i overensstemmelse med de offentligrettslige krav som gjelder – én gang for alle.

Med vennlig hilsen

HOFMANN THINN Advokatfirma AS

Anders Skage Thinn

Advokat MNA

E: ast@hoffmannthinn.no

T: +47 938 66 401